

การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์

จารุวรรณ แก้วมะโน

ผ่านพ้นไปแล้วสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นระดับเทศบาลที่จัดขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ 28 มีนาคม 2564 ซึ่งสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองได้มีโอกาสไปดำเนิน โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง เทศบาลเมืองชัยภูมิ ขั้นตอน กระบวนการ และผลการดำเนิน โครงการ สามารถติดตามได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขอทบทวนขั้นตอนการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ขั้นตอน คือ 1) เริ่มต้นจากการเข้าพบผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญและเป้าหมายของการดำเนินโครงการ 2) เชิญชวนผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการ ซึ่งทั้งสองขั้นตอนนี้ต้องสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นว่าสิ่งที่ดำเนินการนั้นจะไม่ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เปรียบเสียเปรียบ แต่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ส่วนรวมของทุกฝ่ายโดยเน้นกระบวนการที่เป็นกลาง ดังนั้น การสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (โปรดอ่านเพิ่มเติมในบทความเรื่อง “ขั้นตอนและกระบวนการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ”) 3) จัดเวทีประชาเสวนาระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลเมือง เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดแนวทางการหาเสียงเชิงสร้างสรรค์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงร่วมกัน 4) จัดเวทีเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในระดับชุมชน

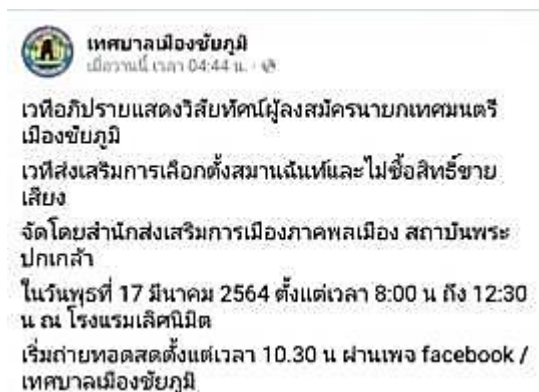
ผลการดำเนินงาน

การจัดเวทีประชาเสวนาระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลเมือง

ผลการดำเนิน โครงการผ่านพ้น ไปด้วยดี กล่าวคือ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ ทั้ง 3 ท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงและยินดีที่จะเข้าร่วมเวทีประชาเสวนาระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 17 มีนาคม 2564 ณ โรงแรมเลิศนิมิตร โดยในวันนั้นผู้สมัครนายกเทศมนตรีได้มีการแนะนำตัวและแสดงวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเทศบาลเมืองชัยภูมิ และเห็นด้วยที่จะหาเสียงเชิงสร้างสรรค์ไม่โจมตีเรื่องส่วนตัวของฝ่ายตรงข้ามแต่จะมุ่งนำเสนอนโยบายการพัฒนาเทศบาลเป็นหลัก

ขณะที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้ความสนใจเข้าร่วมเวทีเป็นอย่างมาก โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวนกว่า 200 คน จาก 25 ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง ส่งผลให้ทางเทศบาลเมืองชัยภูมิต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการเสวนาดังกล่าวผ่านเพจเฟซบุ๊กของเทศบาลเมืองชัยภูมิอีกช่องทางหนึ่ง

นอกจากนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าร่วมเวทีประชาเสวนาก็มีความตื่นตัวต่อการแสดงความคิดเห็นและเคารพกติกาในการเสวนาเป็นอย่างดี กล่าวคือ ทุกฝ่ายตั้งใจฟังการนำเสนอความคิดเห็นของกันและกัน ไม่ส่งเสียงเชียร์โห่ร้องหรือยุ่งให้เกิดความโกรธเคืองกัน ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้นับเป็นจุดตั้งต้นสำคัญของการเริ่มดำเนินการเมืองท้องถิ่นสมานฉันท์ในวันข้างหน้า



เทศบาลเมืองชัยภูมิ
เมื่อวานนี้ เวลา 04:44 น. · ๑

เวทีอภิปรายแสดงวิสัยทัศน์ผู้ลงสมัครนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ
เวทีส่งเสริมการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง
จัดโดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า
ในวันพุธที่ 17 มีนาคม 2564 ตั้งแต่เวลา 8:00 น ถึง 12:30 น ณ โรงแรมเลิศนิมิตร
เริ่มถ่ายทอดสดตั้งแต่เวลา 10.30 น ผ่านเพจ facebook /เทศบาลเมืองชัยภูมิ



เวทีอภิปรายแสดงวิสัยทัศน์ผู้ลงสมัครนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ

เวทีส่งเสริมการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง
จัดโดย สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

ในวันพุธที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2564
ตั้งแต่เวลา 08.00 - 12.30 น. ณ โรงแรมเลิศนิมิตร

08.00-09.00 น.	ลงทะเบียน / รับบัตร
09.00-09.15 น.	พิธีกร โดย สุภัทราภรณ์ วัฒนศิริกุล
09.15-10.00 น.	พิธีการ / วัตถุประสงค์ของเวที
10.30-11.00 น.	การอภิปรายส่วนที่ 1 "ผู้สมัครเข้า"
11.00-11.30 น.	การอภิปรายส่วนที่ 2 "ผู้สมัครไป/ผู้สมัครรับ"
11.30-12.00 น.	การอภิปรายส่วนที่ 3 "ผู้สมัครมา/ผู้สมัครรับ"
12.00-12.30 น.	การอภิปรายส่วนที่ 4 "สรุปทิศทางเมืองชัยภูมิ"
12.30 น.	ปิดเวที

ถ่ายทอดสด LIVE 100 ชมบน
Facebook: เทศบาลเมืองชัยภูมิ



ผู้สมัครนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิทั้ง 3 คนร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในเวทีประชาเสวนา ณ โรงแรมเลิศนิมิตร



รองผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิแทนผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ถ่ายภาพร่วมกับผู้แทนจากสถาบันพระปกเกล้า ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิและผู้สมัครทั้ง 3 คน ภายหลังการบรรยายพิเศษ

การจัดเวทีเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงใน ระดับชุมชน

ในส่วนของ การจัดเวทีสร้างความรู้ความเข้าใจการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงใน
ระดับชุมชน ก็ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม โดยพบว่าผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจ
เพิ่มขึ้น ตลอดจนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง
นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้เสนอแนะวิธีการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขาย
เสียงให้ประสบความสำเร็จอีกด้วย อาทิ เริ่มที่ตนเองร่วมกับครอบครัว ยึดมั่นในศักดิ์ศรีและปฏิเสธที่จะรับ
เงิน ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ชี้เห็นถึงโทษของการซื้อสิทธิขายเสียง ปรับเปลี่ยนวิถีคิดและ
พฤติกรรมของชุมชนและคนทั่วไป ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกแก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้พลังบริสุทธิ์เป็นอีก
ส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งระดับเทศบาลให้ประสบความสำเร็จ จะต้องมีคามระมัดระวังตั้งแต่การทาบทามผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนในเป้าหมายและวิธีการที่ไม่ทำให้ใครได้เปรียบเสียเปรียบ นอกจากนั้น ผู้สมัครยังให้ความสำคัญกับเรื่องสถานที่ในการจัดเวทีประชาเสวนา โดยผู้สมัครต้องการให้เป็นสถานที่ที่มีความเป็นกลางไม่เอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและต้องการทราบว่าผู้ที่เข้าร่วมเวทีว่าเป็นใครบ้างและแต่ละคนมีบทบาทอย่างไร แม้แต่ในการจัดเวทีเสวนาในระดับชุมชนซึ่งผู้ดำเนินโครงการได้แจ้งไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นเวทีให้ความรู้แก่คนในชุมชนเท่านั้น ไม่ได้เปิดให้มีการเสวนาโดยผู้สมัคร ดังนั้น ปัจจัยแห่งความสำเร็จสามารถสรุปได้ 2 ประการดังนี้

1. ความไว้วางใจ:

จากการทาบทามผู้สมัครเข้าร่วมโครงการจะเห็นได้ว่า ผู้สมัครมีความสนใจแต่ก็ยังมีความกังวลใจในบางประเด็น ดังนั้น สิ่งที่คุณดำเนินโครงการจะต้องให้ความสำคัญก็คือ จะต้องจับประเด็นความรู้ดีของผู้สมัครที่แสดงออกมาให้ได้ว่าผู้สมัครกำลังมีความห่วงกังวลในเรื่องใด โดยเฉพาะ “ชัยชนะ” ในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการเลือกตั้ง ดังนั้น โครงการนี้จึงไม่ได้ปฏิเสธการแข่งขันหรือเรียกร้องให้ไม่มีการแข่งขัน แต่พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ความ “ไว้วางใจ” ในกระบวนการจัดการที่ไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากไม่สามารถทำให้ผู้สมัครคลายความกังวลและเข้าร่วมโครงการได้แล้ว แม้เป้าหมายของโครงการจะดีเพียงใด สุดท้ายโครงการก็ไม่อาจประสบความสำเร็จ

2. ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความเป็นกลาง:

การทำให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการจึงเป็นสิ่งแรกที่ต้องดำเนินการ บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเป็นกลางของผู้ดำเนินโครงการในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในทุกขั้นตอน จะต้องถ่ายทอดให้แก่ผู้สมัครได้รับทราบอย่างเท่าเทียมกันตั้งแต่แรก เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และในขณะเดียวกันผู้ดำเนินโครงการต้องรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้สมัครเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและสามารถปรับเปลี่ยนแผนการได้หากมีความจำเป็น นอกจากนั้น ในช่วงของการจัดเวทีประชาเสวนาจะต้องกำหนดที่นั่งให้แก่ผู้สมัครอย่างเท่าเทียมกัน

เรื่องของการจับเวลาในการแสดงวิสัยทัศน์และในการตอบคำถามต้องเท่ากัน มีเวลาบอกที่ชัดเจนว่าจะให้พูดให้ตอบคนละกี่นาที การระมัดระวังไม่ขานหมายเลขของผู้สมัครในระหว่างการเสวนา เพื่อป้องกัน

ไม่ให้เกิดความรู้สึกได้เปรียบเทียบเปรียบเทียบกัน สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความโปร่งใส มีส่วนร่วม และเป็นกลาง ซึ่งเป็นหัวใจของความสำเร็จ

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

แน่นอนว่าเมื่อกล่าวถึงความสำเร็จของการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ไม่ได้อยู่ที่การซื้อสิทธิขายเสียงหายไปในพื้นที่ เพราะการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมการหาเสียงแบบเดิมที่มีมาเป็นเวลานานในพื้นที่นั้นเป็นเรื่องยาก ด้วยเหตุนี้ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองจึงกำหนดให้ความสำเร็จของการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงมีอยู่ 5 ระดับ ประกอบด้วย 1. ระดับของความรู้ความเข้าใจ 2. ระดับของการให้ความร่วมมือ 3. ระดับของการขยายผลโครงการด้วยตนเอง 4.ระดับของการผลักดันโครงการต่อเนื่อง และ 5.ระดับของการแก้ไขปัญหา

หากพิจารณาจากผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับความสำเร็จทั้ง 5 ระดับข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงให้แก่ทั้งผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าใจและสมัครใจเข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์บอกต่อโครงการดังกล่าวออกไปสู่คนรู้จักและผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิ การที่ผู้สมัครได้โพสต์ภาพและกิจกรรมเวทีประชาเสวนาของตนออกไปนั้น จัดได้ว่าความสำเร็จในการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงนั้นมีพัฒนาการและมีความสำเร็จระดับที่ 3 ในการขยายผลและบอกต่อโครงการนี้ออกไปแก่ผู้อื่น

ความสำเร็จในการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงถึงระดับที่ 5 คือการแก้ไขปัญหาซื้อสิทธิขายเสียง เป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินโครงการต้องการให้เกิดขึ้นโดยความร่วมมือและดำเนินการอย่างต่อเนื่องกับทุกฝ่าย ดังนั้น โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงที่ผ่านมาในจังหวัดชัยภูมิจึงมีลักษณะคล้ายกับการสร้างวัฒนธรรมการเมืองในภูมิทัศน์ใหม่ให้แก่ผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันกลุ่มในการป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงที่มักนำมาสู่ความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนอย่างไม่รู้ตัวที่เรียกว่า “กับดักการเลือกตั้ง”